

Mediji i informiranje

Opći sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 143/21
U Luxembourg 1. rujna 2021.

Presuda u predmetu T-517/19
Homoki/Komisija

Opći sud poništava OLAF-ovu odluku o uskraćivanju djelomičnog pristupa konačnom izvješću o svojoj istrazi koja se odnosila na projekte javne rasvjete društva Élios u Mađarskoj uz financijsko sudjelovanje Unije

Budući da su mađarska tijela već okončala nacionalne istrage u vezi s tim izvješćem, cilj zaštite istražnih radnji više ne opravdava uskraćivanje pristupa zatraženom dokumentu

Udruga civilnog društva u općini Gyál (Mađarska) tvrdi da je utvrdila da je javna rasvjeta koju je 2015. postavilo mađarsko društvo Élios Innovatív Zrt. na određenim mjestima u toj općini bila vrlo niske kvalitete i nedovoljna. U ožujku 2019., na temelju Uredbe o pristupu dokumentima¹, aktivistica te udruge zatražila je od Europskog ureda za borbu protiv prijevара (OLAF) da joj odobri pristup konačnom izvješću o istrazi koju je to tijelo provelo, a koja se odnosila na projekte javne rasvjete društva Élios uz financijsko sudjelovanje Unije. OLAF je okončao tu istragu u prosincu 2017. te je mađarskim tijelima dostavio predmetno izvješće s preporukama za daljnje postupanje.

Odlukom od 22. svibnja 2019. OLAF je odbio taj zahtjev ocjenjujući da se u ovom slučaju primjenjuje opća pretpostavka prema kojoj javnost nema pristup dokumentima koji se odnose na njegove istrage. Aktivistica o kojoj je riječ zatim je podnijela tužbu Općem sudu Europske unije za poništenje te odluke u dijelu u kojem joj je OLAF uskratio pristup svojem konačnom izvješću te zacrnio osobne podatke koji se odnose na svjedoke, interne bilješke i upućivanja na OLAF-ove metode.

Svojom današnjom presudom Opći sud podsjeća na to da se Uredbom o pristupu dokumentima građanima nastoji pružiti najširi mogući pristup dokumentima institucija Unije, čineći pritom to pravo podložnim određenim izuzećima na temelju javnog ili privatnog interesa. U tom kontekstu, Opći sud ističe da se za pozivanje na ta izuzeća institucije Unije mogu osloniti na opće pretpostavke koje se primjenjuju na određene kategorije dokumenata kojima se nastoji osigurati pravilno funkcioniranje postupaka na koje se ti dokumenti odnose, kao i ostvarivanje njihovih ciljeva. U tom pogledu Opći sud precizira da je primjena posebnih pravila predviđenih pravnim aktom koji se odnosi na postupak koji se vodi pred institucijom Unije za čije je potrebe zatraženi dokument sastavljen jedan od kriterija kojima se može opravdati priznavanje opće pretpostavke.

Doista, Opći sud utvrđuje da je OLAF-ova istraga također obuhvaćena posebnim pravilima u pogledu pristupa informacijama dobivenima ili utvrđenima u okviru takvog postupka, kao i u pogledu obrade tih informacija. Naime, na temelju Uredbe o istragama koje provodi OLAF², on je pravno obavezan s informacijama koje prikupi tijekom svojih istraga postupati kao s povjerljivima i zaštićenima poslovnom tajnom. Stoga Opći sud smatra da **postoji opća pretpostavka prema kojoj bi otkrivanje dokumenata upravnog spisa koji OLAF obrađuje u načelu ugrozilo zaštitu ciljeva njegovih istražnih radnji.**

¹ Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL 2001., L 145, str. 43.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 16., str. 70.)

² Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL 2013., L 248, str. 1. i ispravak SL 2020., L 426, str. 97.)

Međutim, Opći sud precizira da postojanje takve opće pretpostavke ne isključuje pravo zainteresiranih osoba da dokažu da dokument čije je otkrivanje zatraženo nije obuhvaćen tom pretpostavkom ili da njegovo otkrivanje ne ugrožava ciljeve istražnih radnji ili, ako ne uspiju dokazati navedeno, da postoji prevladavajući javni interes koji opravdava otkrivanje zatraženog dokumenta.

U vezi s tim, Opći sud utvrđuje da je točno da dokumenti povezani s istragom koju provodi tijelo Unije mogu biti obuhvaćeni izuzećem koje se odnosi na zaštitu ciljeva istražnih radnji, čak i nakon okončanja istrage u slučajevima u kojima je ona dovela do daljnjeg postupanja nacionalnih tijela. Međutim, Opći sud ističe da bi, ako bi se prihvatilo da su ti dokumenti **u svakom slučaju obuhvaćeni tim izuzećem** sve dok se daljnja postupanja o kojima je riječ ne okončaju, to **dovelo do uvjetovanja pristupa** tim dokumentima **nesigurnim, budućim i moguće vrlo udaljenim događajem, ovisno o brzini postupanja i marljivosti različitih tijela**. U tom pogledu, Opći sud precizira da se **OLAF ne može pozvati na prethodno navedenu opću pretpostavku kako bi uskratio pristup dokumentima koji se odnose na istragu, osim u slučaju u kojem je ona još uvijek u tijeku ili je tek okončana i ako**, u potonjem slučaju, **nadležna nacionalna tijela još nisu u razumnom roku odlučila hoće li dalje postupati po OLAF-ovu izvješću o istrazi**.

Međutim, Opći sud utvrđuje da su na dan donošenja pobijane odluke mađarska tijela **već okončala** daljnja postupanja **odlukom kojom se utvrđuje nepostojanje povrede**. Stoga Opći sud ističe da mogućnost pozivanja na opću pretpostavku o ugrožavanju ciljeva istražnih radnji **ne može više biti opravdana potrebom da se mađarskim tijelima omogući da bez pritiska donesu odluku u pogledu daljnjih postupanja po OLAF-ovu izvješću**, a ni **potrebom poštovanja pretpostavke nevinosti osoba o kojima je riječ**.

U tim okolnostima Opći sud zaključuje da je, **pozivajući se na tu opću pretpostavku kako bi potkrijepio odbijanje predmetnog zahtjeva za pristup, OLAF počinio pogrešku koja se tiče prava** u primjeni Uredbe o pristupu dokumentima. Stoga Opći sud **poništava pobijanu odluku** u dijelu u kojem je OLAF uskratio pristup svojem konačnom izvješću te zacrnio osobne podatke koji se odnose na svjedoke, interne bilješke i upućivanja na OLAF-ove metode.

NAPOMENA: Protiv odluke Općeg suda u roku od dva mjeseca i deset dana od njezina priopćenja može se podnijeti žalba Sudu ograničena na pravna pitanja.

NAPOMENA: Tužba za poništenje služi za poništenje akata institucija Unije koji su protivni pravu Unije. Pod određenim uvjetima države članice, europske institucije i pojedinci mogu podnijeti tužbu za poništenje Sudu ili Općem sudu. Ako je tužba osnovana, akt se poništava. Dotočna institucija mora popuniti eventualnu pravnu prazninu nastalu poništenjem akta.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Opći sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293